

Sud Aviation SE 210 Caravelle III (SE-DAF) Ilmailumuseoyhdistykselle

Ruotsin valtion merimuseo ja kuljetushistoriallinen museo (SMTM) ja Ilmailumuseoyhdistys ry (IMY) ovat sopineet, että SMTM omistuksessa oleva Sud Aviation SE 210 Caravelle III (SE-DAF) matkustajalentokone siirtyy Ilmailumuseoyhdistyksen omistukseen. Ilmailumuseoyhdistyksen tarkoituksena on tuoda kone Suomeen, kunnostaa se vuoden 1963 ulkoasuun ja asettaa yleisön nähtäville koneen arvolle sopivaan tarkoituksenmukaiseen paikkaan.

SE-DAF on SAS-lentoyhtiölle vuonna 1962 (runkonumero 113) valmistunut matkustajalentokone, joka lensi yhtiön väreissä ja nimellä Sven Viking vuoteen 1974 ja luovutettiin sen jälkeen museotarkoitukseen. Samoihin aikoihin SAS luovutti Tanskassa OY-KRD Caravelle III (runkonumero 47) nimeltään Ulf Viking sekä Norjassa LN-KLH Caravelle III (runkonumero 3) nimeltään Finn Viking museokäyttöön. Nämä viimeksi mainitut ovatkin näytteillä sekä Tanskan että Norjan tekniikan museoissa. SE-DAF on sen sijaan ollut ulkosäilytyksessä Arlandan lentokentällä vuodesta 1974.

Vuonna 1968 Finnairiksi nimensä muuttanut Aero Oy lensi Caravelle-kalustolla vuosina 1960–1983. Kolme ensimmäistä konetta olivat tyyppiä Caravelle IA, mutta ne muunnettiin myöhemmin tyyppiä Caravelle III, jollainen yhtiön neljäs Caravelle oli jo tehtaalta lähtiessään. Koneet myytiin takaisin tehtaalle vuonna 1964 Super Caravelle 10B3 -kalustoa hankittaessa. Kaikkiaan yhtiöllä oli omistuksessaan tai vuokralla 14 Caravelle-yksilöä, joista neljää ensimmäistä SE-DAF vastaa tyybiltään.

Vain yksi alkuperäinen Finnair Caravelle III on säilynyt. Finnairille rekisterillä OH-LED 1962 saapunut Caravelle III (runkonumero 116) myytiin takaisin tehtaalle 1964. Se lensi uransa lopun Ranskan ilmavoimien tiedustelukoneena ja on näytteillä Ranskan Montélimarin Musée Européen de l'Aviation de Chasse - museossa.

Ilmailumuseoyhdistyksen Caravelle-projekti on kolmiosainen ja se tarjoaa yhteistyökumppaneille näkyvyyttä eri vaiheissa. Ensimmäisessä vaiheessa kone puretaan Ruotsissa kuljetuskuntoon ja kuljetetaan Suomeen. Toisessa vaiheessa kone kunnostetaan Suomessa vuoden 1963 ulkoasuun ja kolmannessa vaiheessa se asetetaan näytteille koneen arvolle sopivaan ja näyttävään paikkaan Suomessa.

Vinkki siitä, että kone oli vapaa Suomeen tuotavaksi, saatiin Jan Forsgreniltä (Arlanda Flygsamlingar) toukokuussa 2020. Neuvotteluja koneen siirtämisestä Ilmailumuseoyhdistyksen haltuun on käyty koko koronakesän, -syksyn ja -talven ajan. Varsinaiset sopimusneuvottelut käytiin tammikuussa 2021 ja kone on tarkoitus – koronarajoituksista riippuen – tuoda Suomeen joko kesällä 2021 tai kesällä 2022. Neuvottelut ovat edenneet hyvin ja nyt tehdyllä sopimuksella hanke voidaan julkistaa ja aloittaa koneen Suomeen siirron valmistelu.

Miksi IMY tuo tämän koneen Suomeen? Maamme matkustajalentoliikenteen historian näkökulmasta on jo pitkään toivottu Finnairin entisen suihkumatkustajakoneen saamista Suomeen. Caravelle III on looginen jatke Suomen museoissa oleville DC-3 ja Convair 440 Metropolitan -matkustajakoneille. Aikaisemmat vastaavat hankkeet ovat kuitenkin kaatuneet syystä tai toisesta. Mahdollisuudet nimenomaan Finnairin laivastoon aikanaan kuuluneen 1960-luvun suihkukoneen saamiseen Suomeen ovat pienet. Nyt avautunut tilaisuus tuoda Finnairin käyttämää tyyppiä oleva kone Suomeen – niinkin läheltä kuin Ruotsista – on ainutlaatuinen eikä toistu. Tällä toimenpiteellä myös pelastetaan SE-DAF romutukselta, joka sillä olisi erittäin todennäköisesti ollut edessä.

Ilmailumuseoyhdistykselle on ollut alusta alkaen selvää, että kone pitää saada pelastettua romutukselta. On myös ainutlaatuinen mahdollisuus saada suihkumatkustajakone Suomeen, sillä aiemmissa tapauksista koneiden omistajat ovat pyytäneet koneistaan suuria summia. Nyt kustannuksiksi jäävät pääsääntöisesti vain Suomeen tuonti-, kunnostus- ja näytteilleasettamiskulut, jotka voidaan jakaa usealle vuodelle, kertoo Ilmailumuseoyhdistyksen puheenjohtaja ja Caravelle-projektin johtaja Janne Salonen.

Johtaja Sophie Nyman Ruotsin valtion merimuseon ja kuljetushistoriallisen museon Design ja Content -osastolta: *Olemme iloisia, että keskustelut Ilmailumuseoyhdistyksen kanssa ovat johtaneet positiiviseen lopputulokseen. Meille on tärkeää, että kone säilyy kokonaisena myös tulevaisuudessa ja että se saa omistajan, joka on sitoutunut koneen kunnostamiseen ja näytteille asettamiseen.*

Caravelle-projektin matkaa voi seurata verkkosivuilla www.caravelle-projekti.fi. Projektiin kannattaa liittyä tukijaksi tai tulla mukaan vapaaehtoiseksi. Erityisesti kaivataan henkilöitä, joilla on tietoa tai taitoa Caravelle-koneiden kanssa toimimisesta.

Verkkosivuilla on tietoa mm. vapaaehtoistehtävistä, sponsorointimahdollisuuksista, koneen kunnosta (mm. kuvia siitä Arlandassa), konetyypin- ja koneyksilön historiasta. Myöhemmin sivuille tulee projekteittain tietoa koneen purkamisesta, kuljetuksesta Suomeen, kunnostuksesta ja näytteille asettamisesta sekä ylläpidosta näyttelypaikalla.

Caravelle-projektin taiteellisena yhteistyökumppanina toimii ilmailutaiteilija Kari Vertanen, joka on maalannut Caravelle III -taulun projektin visuaaliseksi materiaaliksi.

Projektin aikana kootaan myös perinnetietoa ja -materiaalia Caravelle-koneista ja niiden vaikutuksesta suomalaisen yhteiskunnan, liike-elämän, lomamatkailun ja rahtiliikenteen kehitykseen.

Projektille ja yhdistykselle toivotaan tukea kaikilta yrityksiltä ja yhteisöiltä, joiden nousun ja kehityksen mahdollistajana olivat Caravelle-koneet aikoinaan 1960-luvulla.

Lisätietoja hankkeesta

Ilmailumuseoyhdistys ry

Puheenjohtaja ja projektinjohtaja

Janne Salonen

janne.salonen@imy.fi

p. 050 529 1135